

ב (יב) ד) ¹ נפל חלב לתוך קדירה (יג) של (ג) בשר (יד) טועמין החתיכה שנפל עליה החלב אם

באר היטב

(ג) בשר. צינור הדגרים דכשנפל על חתיכה אחת אין השאר שנקדירה מנטרף לנטל החלב אלא לריך שיהא נחתכה עתמה ששים וכשאיך נה

מטעמי השלחן

מעדני השלחן

מיירי שחתך דבר חריף כגון צנון, שהוא יותר חמור, כמו שכתב הרמ"א (שם סעיף א) דיש אומרים דאם חתך צנון בסכין של איסור נאסר כולו, ולכן סמכין אטעימת ישראל רק בדיעבד, משא"כ בקונם בשר ויין שנפל לתבשיל כתב הש"ך (סימן צח ס"ק ה) דמהני טעימת ישראל ולא כתב בדיעבד, דגם לכתחילה יכול לסמוך על ישראל הבקי בטעמים. ומה שכתב הש"ך (שם) וכן משמע לעיל סימן צ"ו גבי צנון שחתכו בסכין של בשר, לאו למימר דשם ג"כ מותר לכתחילה, רק כמו ששם מהני טעימה, ג"כ כאן מהני טעימה, וההבדל הוא דשם דהוא חריף מותר רק בדיעבד, וכאן מותר אף לכתחילה, וכמו שהורה הרב מטעפליק (כמבואר בס"ק ב). ופ"י מה שנתבאר (ס"ק א) דבשר שנפל לתוך יורה של חלב רותח אינו מועיל טעימה, אלא בשקדם וסילק את הבשר קודם שנת היורה מרתיחתו, דאם לאו הכי הרי החלב שנכנס בתוך הבשר חוזר לצאת ונעשה מין במינו, ואי אפשר להרגיש בטעימה, ה"ה כאן לענין נדרים וכדומה, אם נפל מה שאסור עליו לתוך יורה רותחת, אי אפשר לטעום רק אם קדם וסילק את האיסור קודם שנת היורה מרתיחתו, דאם לאו הכי נעשה מין במינו ואין להרגיש הטעם (פמ"ג מש"ז ס"ק א). ופ"י הפמ"ג שאנן אין בקיאין בזה אם נח היורה מרתיחה או לאו, ואין להתיר בטעימה אף בהיתר, ור"ל באופן זה שנפל לתוך יורה רותחת, אבל בשאר האופנים כגון שנתערב לח בלח וכדומה, מועיל טעימת ישראל. אמנם מה דמשמע דאם נח היורה, יהיה אסור כנודר בפשיטות, צ"ע דלכאורה יש מקום לחלק בין איסור תורה שאסור לכל, לבין איסור שאדם אוסר על עצמו, דבאיסור תורה חתיכה נעשה נבילה ואסור מדרבנן (ט"ז ס"ק יא,

(יב) נפל חלב לתוך קדירה של בשר. פירוש שנפל חלב על חתיכה של בשר והיתה חמה בשיעור שהיד סולדת בו (לב). ומיירי שכל החתיכה היתה חרץ לרוטב, כגון שהחתיכה שתחתיה היתה קצתה חרץ לרוטב וזו מונחת עליה (לג). אבל אם מקצתה ברוטב והשאר חרץ לרוטב, אין להחמיר לאסור החתיכה אם אין בה ששים אלא אם אין הפסד מרובה (לו), והתבשיל והקדירה מותר אם יש בתבשיל ששים נגד החלב (לה), אבל בהפסד מרובה אמרינן שהכל מצטרף לבטל החלב שבחתיכה (לו), ואם יש ששים בקדירה מצורף עם החתיכה נגד מה שנפל הכל מותר (לז), ויסיר כדי נטילה במקום שנפל החלב (לה) והחתיכות הנוגעות בחתיכה זו בעודו חם, צריכות ג"כ נטילה במקום נגיעתן (לט), ובהפסד מרובה יסיר כדי קליפה, ואם גם זה הפסד מרובה יש מקום להתיר ולומר שדי בשפשוף היטב אפילו בחתיכה שנפל עליה החלב (מ). ואם יש ששים בחתיכה גופא, אין צריך להסיר כדי נטילה מהחתיכות שנוגעות בה. ואם נפל בתוך הרוטב, ודאי כל מה שבקדירה מצטרף לבטל הטיפה (מא): (יג) של בשר. אפילו בשר חיה ועוף שאיסורו בחלב רק מדרבנן (מב). וה"ה יהיה בנפל שאר איסור כחוש, בין שאסור מן התורה ובין שאסור מדרבנן: (יד) טועמין החתיכה. עכ"ל קפ"א נחתום, או מסיח לפי תומו (מג). והוא דעת הרמב"ם (מד) ורוב

ש"ך ס"ק יב) גזירה משום בשר בחלב שאסור מה"ת, כמו שכתב הר"ן (חולין פרק ח דף מד): שחכמים השוו דבריהם בכל האיסורים לומר חתיכה נעשה נבילה, ואפשר לסוחרטו אסור, בין שנתערבו במינם ובין שלא במינם כמו בשר בחלב שאסור מדינא מה"ת, ואמרינן חתיכה נעשה נבילה, ואפשר לסוחרטו אסור, אבל באיסור שאדם אוסר על עצמו שמדובר כאן, אפשר לומר דמותר, אם אין בתבשיל טעם בשר אפילו לא קדם וסילקו חתך, כיון דלא דמי כלל לבשר בחלב, דהתם הוי איסור לכל. הפמ"ג (מש"ז ס"ק א) דן בזה ומסיק לאיסור. ולענ"ד נראה מדכתב הש"ך סתמא שמותר כנודר ע"י טעימת ישראל, ולא כתב דוקא כשסילקו בעודו רותח, משמע שכאן יש להקל ע"י טעימה, אפילו בלא סלקו חתך מטעם הנ"ל, לכן אם אי אפשר לשער בששים יש מקום להתיר בהפסד מרובה או בשעת הדחק ע"י טעימה לחוד, ובסילקו חתך יש מקום להקל יותר במקום הצורך ע"י טעימת ישראל:

ד) נפל חלב לתוך קדירה של בשר. המקור לסעיף זה הוא משנה בחולין (דף קח). טיפת חלב שנפלה על החתיכה, בתוך הקדירה על אחת מן החתיכות, ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה החתיכה בלבד (רש"י), אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה אסור. פירוש שאין באותה חתיכה לבדה ששים לבטל הטיפה, מיד נאסרת החתיכה (רש"י). ולדעת המחבר שהוא דעת הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ט-י) אין הכוונה בנותן טעם שאין בו ששים, דאפילו אין בו ששים, וטעמו העכור ואין בו טעם מותר (כמו שכתב המחבר בסוף הסעיף), אלא ר"ל אם טעמו העכור יש בו טעם חלב. ניער את הקדירה, פירוש הגיס בה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה, דהשתא נתערבה הטיפה בכולן (רש"י), אם יש בה בנותן טעם באותה קדירה אסור. פירוש דאין כח בטיפה לאסור כולו, אלא אם כן יש בנותן טעם ליתן בכל הקדירה (רש"י), כדאיתא בברייתא (שם ע"ב) וחכמים אומרים עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות. והתוס' (שם דף צו: ד"ה אם) מדייק מרש"י שאפילו אם החתיכה שנפלה הטיפה עליה, היא מקצתה בתוך הרוטב, אם לא ניער או כיסה, אין מסייע הרוטב והחתיכות אחרות לבטלה. וכן משמע מרש"י (שם דף קח): שכתב מפלט לא פליט באחרות את טעם החלב, שהחלב בגגה של חתיכה הוה. משמע שהחתיכה ברוטב ורק למעלה היתה חרץ לרוטב ונפל עליה חלב (מהר"ם שי"ף שם ד"ה ברש"י מפלט, ופליטי ס"ק ו). ופ"י ש"י הא דתנן אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה, ר"ל באותה מקצת חתיכה שחוץ לרוטב יש בה בנותן טעם, אסור (ב"ח), אבל מה שכתוב הרוטב שרי, כיון שפעפוע גוף החלב אינו מגיע לשם אפילו משהו, דאם מגיע לשם למה לא יצטרף כל הקדירה לבטל. רק שצריך להמתין עד שיצטנן, ולחתוך מה שחוץ לרוטב (ד"מ ס"ק ב

פאר השלחן

(לב) כמבואר במעדני השלחן ס"ק ב. (לג) כדעת ר"י (תוס' חולין דף צו: ד"ה אם. ודף קח. טיפת. הובא במטעמי השלחן ס"ק ד ד"ה ושיטת). ש"ך (ס"ק ג), חכ"א (כלל מד סעיף א). (לד) כדעת רש"י (שם). ודינו כמו כולו חרץ לרוטב. (לה) דלדעת ר"י דמפעפע בפנים יש ששים, ולדעת רש"י לא מפעפע לפנים ולכן מותר ממג"פ. ש"ך (ס"ק ו). חכ"א (כלל מד סעיף א). (לו) כדעת ר"י, דרוב פוסקים ס"ל כוותיה, כמו שכתב הש"ך (ס"ק ד). והרמ"א מסתפק אם קי"ל כרש"י או כר"י (ש"ך ס"ק ו). והמחבר ג"כ לא גילה דעתו אם ס"ל כרש"י או כר"י (כף החיים ס"ק ה), לכן יש להחמיר אם לא בהפסד מרובה. (לז) חכ"א כלל מד סעיף א. (לח) פמ"ג (מש"ז ס"ק ג), כמבואר בסימן קה (סעיף ה). (לט) ש"ך (ס"ק ו), חכ"א (כלל מד סעיף א). (מ) דדעת היד יהודה (פירוש הקצר ס"ק ח) שאין להחמיר להצריך נטילה אלא בכולו חרץ לרוטב, אבל במקצתה חרץ לרוטב אין להחמיר להצריך נטילה כשיש ששים אף בכחוש. (מא) פמ"ג (מש"ז ס"ק ב). (מב) פרי"ח (ס"ק יא), ועוד פוסקים, הובא בכף החיים (ס"ק י). (מג) ש"ך ס"ק א. (מד) מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח, ופרק טו הלכה ב.

אין בה טעם חלב (טו) הכל מותר ואם יש בחתיכה מטעמת חלב (טז) ה' (ז) נאסרה אותה

בחתיכה שכולה חזן

לרובט ואינה נוגעת

בחברתה ע"י רובט וכמ"ש הטור בשם ר"י. (ז) והא דאיתא לקמן בס"י ק"ה סעיף ד' דסגי בנטילת מקום כתב מהרש"ל דהכא איירי באיסור צלול ושם איירי באיסור עב שאינו מתפשט.

מעדני השלחן

מטעמי השלחן

פוסקים דטעימת קפילא מתיר אע"ג דליכא ששים (מה): (טו) הכל מותר. ומ"מ יסיר כדי נטילה במקום שנפל שם הטיפה (מו): (טז) נאסרה אותה חתיכה. היינו כל החתיכה כולה (מז). והנוגעים

בחשם המרדכי חולין פרק ח סימן תרצא. והפ"ו (ס"ק ב) חולק וסובר דלרש"י השאר נמי אסור אם אין בה ששים נגד החתיכה, דאזתה חתיכה עצמה נאסרת חלק התחתון מחלק העליון, מטעם דבוק, ונחזרת ואוסרת למטה כל הרובט, ומה שכתובו, עד ששים נגד כל החתיכה. וכ"כ הר"ן (חולין פרק ח' דף מג.), והמגיד משנה (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח) לדעת קצת מפרשים, הובא בד"מ (ס"ק ב). אמנם הש"ך (ס"ק ו"ג) הסכים דלרש"י אינו מתערב הטעם בכולה, ואינו מתפשט כלל בלי נייעור וכיסה, וכן דעת הפלתי (ס"ק ו). ולרש"י אפילו שיש ששים בקדירה נגד החתיכה, ג"כ החתיכה אסורה, אלא אם כן יש בה ששים בחתיכה גופא עד הרובט (ב"ח), או מותרת. וכן אם נפל החלב לרובט, אין מה שבחוץ לרובט מצטרף לששים (פמ"ג מש"ז ס"ק ב), אלא צריך ששים במה שמונח ברובט. ואם החתיכה כולה בתוך הרובט רק שפניה העליונים מגולים ונפל עליה החלב, הב"י כתב שבאופן זה מודה רש"י שהכל מצטרף לבטל, ולזה נוטה דברי הפמ"ג (מש"ז ס"ק ב) שכתב ומיהו כשכל החתיכה תוך הרובט ופניה מגולים אפשר הט"ז (ס"ק ב) יודה דאין להחמיר כ"כ עיין ב"י עכ"ד, ודינה כנפל בתוך הרובט ויסיר כדי נטילה במקום שנפל הטיפה. אבל הגהות מיימוני (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ט דפוס קושטנטינא נדפס ברמב"ם פונקל) כתב בשם סמ"ג (לארין קמ) מתוך פירוש רש"י שאפילו היתה החתיכה בתוך הרובט שנפלה הטיפה עליה אם לא נייער וכיסה תיכף אין הרובט מסייע לבטל טעם הטיפה עכ"ל, משמע מדבריו שאע"פ שכולה בתוך הרובט, רק שפניה העליונים מגולים אין הכל מצטרף (עכ"ל הב"י) בלי נייעור וכיסה. ולכאורה מדברי רש"י (דף קח: ד"ה מפלט) משמע כהגהות מיימוני, וכ"כ הב"ח, וכן דעת העצי העולה (הלכות בשר בחלב כלל ו' ס"ק ה) שהחתיכה אסורה, כיון דהטיפה נפל עליה חוץ לרובט, ואין בה ששים, והקדירה מותרת. ואם כל החתיכה משוקעת בתוך הרובט, מאחר שהרובט צף עליה, פשיטא דטיפת חלב הנופלת מתערב עם כל הרובט (ב"י). ושיטת ר"י (תוס' חולין דף צו: ד"ה אם, ודף קח. ד"ה טיפת) שדוקא שכל החתיכה היתה חוץ לרובט, כגון שהחתיכה שתחתיה קצתה חוץ לרובט, וזו מונחת עליה, אז נאסרה רק אותה חתיכה, ובוה מיירי המחבר (נקודות הכסף). אבל אם מקצתה ברובט, הרחיבה מערבט הטעם בכל הקדירה, אפילו בלא נייער וכיסה, והכל מצטרף לבטל החלב. כתב האו"ה (כלל כח דין א) דלר"י במקצתה ברובט אף אותה חתיכה מותרת כשיש ששים בקדירה נגד הטיפה (הובא בט"ז ס"ק ה, ש"ך ס"ק יג, פמ"ג מש"ז ס"ק ב). אמנם צריך להסיר נטילת מקום כמו שכתב הרמ"א (סימן קה סעיף ה) דמבושל בלא רובט או אפוי דינו כצלי. ובצלי צריך ששים ונטילת מקום (שם), ובהפסד מרובה מבואר דינו במעדני השלחן (ס"ק יב). ואם נפלה הטיפה תוך הרובט ואין במה שבתוך הרובט ששים, מצטרפת אותה המקצת שחוץ לרובט ג"כ לששים (פמ"ג מש"ז ס"ק ב). ואם אין בכל הקדירה ששים נגד החלב אז אסור הכל לר"י. וזה הלכה כתב הט"ז (ס"ק יד) דלחומרא קי"ל כרש"י, וכן דעת החור"ד (חידושים ס"ק ד אות ג'). ומה שכתב הט"ז (ס"ק ב) שדעת המחבר שהוא דעת הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה י) ס"ל כרש"י, והכי קי"ל, ג"כ כונתו לחומרא, וכך מבואר דברי המחבר לדברי הט"ז "נפל חלב לתוך קדירה של בשר" על חתיכה שהיתה מונחת כולה חוץ לרובט, ולכן "נאסרה אותה חתיכה" דנאסר חלק התחתון מחלק העליון. ומה שכתב אח"כ ואם נפלה החתיכה שנאסרה בפנים, "משערין בכולה" ומותרת הקדירה רק אם יש בה ששים נגד החתיכה "במה דברים אמורים" שחתיכה שהיתה כולה חוץ לרובט שנפל עליה החלב נאסרה אם אין בה ששים, הוא דוקא "בשלא נייער הקדירה בתחילה כשנפל החלב אלא לבסוף" פירוש שלא הכניס תיכף כל החתיכה בפנים וכן לא כיסה מיד, ולכן נאסרה קודם כל החתיכה ועכשיו שמכניסה לפנים צריך ששים נגד כל החתיכה, "אבל אם נייער מתחילה ועד סוף" פירוש שהכניס מיד כל החתיכה בקדירה "או שכיסה משעת נפילה ועד סוף" הכל מצטרף לבטל טעם החלב. ומה שכתב המחבר "נייער" דכיון שהקדירה מלאה אי אפשר להכניסה בלי נייעור (ט"ז ס"ק ד), ובפרט להכניסה כולה. והוא הדין אם הכניס מקצת החתיכה בפנים ונפל עליה טיפת חלב על מה שבחוץ, ג"כ נאסרה אותה חתיכה, וצריך ששים נגדה, אם לא נייער הקדירה תיכף כשנפלה הטיפה רק לבסוף, או שלא נייער אפילו לבסוף צריך ג"כ ששים נגדה, ורק אם נייער תיכף הכל מצטרף. והש"ך (ס"ק ד) כתב שדעת כל המחברים, חוץ מרשב"א (תורת הבית הארוך בית ד שער א דף ח:) ורבנו ירוחם (תולדות אדם וחוה נתיב טו חלק ה אות כח) כר"י, וכולם תפסו סברת ר"י (נקודות הכסף). ולכן המחבר שכתב "נאסרה אותה חתיכה" מיירי שכולה חוץ לרובט. ואם הכניס אח"כ חתיכה זו לקדירה "משערים בכולה" שהחתיכה אוסרת כל הקדירה אם אין בה ששים "בשלא נייער בתחילה אלא לבסוף". והחכ"א (כלל מד סעיף א) פסק במקצתה תוך הרובט ונפל עליה טיפת חלב בהפסד מרובה כהש"ך שכל הקדירה מצטרף לבטל, ואם אין הפסד מרובה החתיכה עצמה שנפל עליה הטיפה אסור, דחיישינן שמא אינו מפעפע, והקדירה מותרת כהרמ"א. והכף החיים (ס"ק ה) כתב דהמחבר לא גילה כאן דעתו אם ס"ל כרש"י או כר"י, ובסימן ק"ה (סעיף ד) הביא דברי רש"י ור"י, ולא הכריע, משמע דחושש לכ' הסברות. וכן הרמ"א לא גילה דעתו אם ס"ל כרש"י או כר"י משמע דמספקא ליה, כמו שכתב הש"ך (ס"ק ו). ולכן לענין דינא כתב הכף החיים (ס"ק ה) בשם זב"צ (ס"ק ה) דצריך להחמיר כחומרת שניהם, רש"י ור"י. והיינו אם החתיכה כולה חוץ לרובט כגון שהחתיכה שתחתיה מקצתה חוץ לרובט, ונפל על חתיכה עליונה חלב, אם יש באותה חתיכה ששים לבטל החלב, הכל מותר, החתיכה והקדירה, ויסיר כדי נטילה. ואם אין ששים באותה חתיכה לבטל החלב, אותה חתיכה דוקא אסורה, והשאר מותר, וזה לכר"ע, בין לר"י ובין לרש"י. ואם החתיכה מקצתה תוך הרובט ומקצתה חוץ לרובט, פסקין כרש"י דאם אין ששים באותה חתיכה, היינו במקצת החתיכה שחוץ לרובט (ב"ח) לבטל החלב, אותה חתיכה אסורה, ואין שאר הדברים מה שבקדירה מצטרף עמה לבטל החלב. ואם אין ששים בכל הקדירה לבטל החלב, אסורה כל הקדירה כחומרת ר"י, ולא אמרינן דוקא אותה חתיכה אסורה ושאר הקדירות מותר כדעת רש"י. ואם אין ששים באותה חתיכה שמקצתה תוך הרובט לבטל החלב, ויש ששים בכל הקדירה לבטל החלב, בזה אמרינן דאותה חתיכה אסורה כסברת רש"י, אבל שאר הקדירה מותר כהרמ"א. ואם כל החתיכה תוך הרובט רק פניה מגולים, נקטינן דמצטרף כל הקדירה לבטל החלב.

ה' נאסרה אותה חתיכה. במעדני השלחן (ס"ק טז) כתבנו שלא תקשה דכאן כתב המחבר דנאסרה כל החתיכה, היינו שנתפשט האיסור בכל

פאר השלחן

(מה) ב"י. (מו) פמ"ג (מש"ז ס"ק ג), כמו שכתב המחבר (סימן קה סעיף ה) דאם נפל איסור על חתיכה במקום ידוע, אע"פ שיש ששים בחתיכה לבטל האיסור, צריך נטילת מקום בצלי. וכתב הרמ"א (שם) דמבושל בלא רובט או אפוי דינו כצלי. (מז) אם היה בשר בהמה נאסרה מן התורה, ואם היה בשר חיה או עוף

(ד) חתיכה (ולדין דאין קומין לעוצדי כוכנים נעין (יז) ששים בחתיכה (יח) ואם לאו (יט) כולה אסורה)
(כ) ומשערין בכולה אם היה בכל מה שיש בקדירה מהחתיכות והירק והמרק והתכלין כדי

באר היטב

נעלם כל החתיכה ולקמן איירי צאיסור גוש, פוסקים: (ד) חתיכה. הטור הביא מחלוקת רש"י ור"י, סוזה דוקא שכל החתיכה הוא חוץ לרוטב אבל אם מקצתה ברוטב מערבת הטעם בכל הקדירה והכל מותר, ורש"י סוזה אפילו מקצתה מותר הרוטב אין הכל מותר, לששים ופסק הש"ך ופר"ם וכ"ג נשם כל האחרונים

מעדני השלחן

בה נאסרים כדי נטילה אף להרמ"א (מח). ואע"פ שהמחבר ס"ל (מט) דאינו נאסר החתיכה אלא כדי נטילה במקום שנפל שם האיסור ולמה נאסר כאן כל החתיכה, שאני הכא דמיירי באיסור צלול שנפל על החתיכה בתוך הקדירה, אע"פ שהוא למעלה מן הרוטב, מ"מ ע"י הבל שיש למעלה מתפשט הלחלוות של חלב בכל החתיכה (נ), משא"כ התם מיירי שנפל איסור גוש שבו דאינו מתפשט בכל החתיכה, אלא ע"י רוטב, ובלא רוטב אינו אסור אלא כדי נטילה אף בתוך הקדירה (נא): (יז) ששים בחתיכה. שנפל עליה האיסור, וגם נטילת מקום (נב). ואם אינו מכיר המקום שנפל עליה החלב, כל החתיכה מותרת ואמרינן שהכדי נטילה הזאת נתבטל ברוב נטילות האחרות של החתיכה הזאת (נג). וכן אם ידע המקום שנפל שם, ושכח מותר (נד): (יח) ואם לאו. שאין ששים בחתיכה נגד החלב. ואין נפקא מיניה בזה בין בשר בהמה לבשר עוף, דאפילו בשר עוף שאיסורו מדרבנן צריך ג"כ שיהא ששים בחתיכה נגד החלב (נה): (יט) כולה אסורה. אפילו אם טעם קפילא את החתיכה ולא היה בה טעם חלב. ואפילו שנתבשלה אח"כ והיה ששים נגדה, ג"כ נשארה החתיכה באיסורה לכו"ע דבבשר בחלב כו"ע מורי דאמרינן חתיכה עצמה נעשה נבילה. ושאר חתיכות שנגעו בחתיכה זו שבלוע בחלב, צריכים נטילה (נו). ולהמחבר דסובר דמהני טעימת עכו"ם, גם חתיכה זו שנפל עליה חלב אינה נאסר רק כדי נטילה: (כ) ומשערין בכולה. ר"ל אם אחר שנאסר החתיכה ניער את הקדירה ונכנס החתיכה בתוך הרוטב, צריך שיהיה בהקדירה ששים לבטל כל החתיכה, ואין מצרפין לבטל אלא מה שנמצא בקדירה, אבל לא מה שבלעה הקדירה במין בשאינו מינו (נז). והחתיכות הנוגעות בה אין צריך להסיר כדי נטילה (נח), ומכל מקום נראה שידחם, ואם יש חשש לשמנונית ישפוש:

פאר השלחן

אסור מדרבנן (כמבואר בסימן פו סעיף ג, ובמעדני השלחן ס"ק ה). (מח) ש"ך (סימן קה ס"ק יז), כמבואר במעדני השלחן (שם ס"ק קכא). (מט) סימן קה סעיף ד. (נ) ואפילו לאותן פוסקים שסוברים שחלב נקרא דבר כחוש, וגם החתיכה היא כחוש, ג"כ נאסרה כולה מטעם זה. ובמעדני השלחן (ס"ק ה) מבואר האין נקטינן לדינא אם חלב הוא כחוש או לא. (נא) רש"ל (באור"ה שלו סימן כח מכוונות ועטרת שלמה ס"ק ד), דרישה (ס"ק ב), ט"ז (ס"ק ג), ש"ך (ס"ק ג). ובמעדני השלחן (ס"ק ה) מבואר עוד תירוצים. ולהרמ"א שכתב (סימן קה סעיף ה) דאין אנו בקיאין בין כחוש לשמן, גם בזה אסור כל החתיכה, ואפילו אם נפל האיסור גוש על החתיכה החמה חוץ לקדירה ג"כ אסור כל החתיכה מטעם זה. ורק באיסור דרבנן דלא שייך ביה שמנונית והוא בודאי כחוש אינו אסור רק כדי נטילה (כמבואר שם סעיף ט, ובש"ך שם ס"ק לח). (נב) פמ"ג (מש"ז ס"ק ג). וכתב שזה חמור מאילו כולו בתוך הרוטב, דשם אין צריך נטילת מקום. (נג) חידושי רע"א סימן קה סעיף ה ד"ה שנפל. (נד) פמ"ג (שם מש"ז ס"ק יא, הובא בד"ת שם ס"ק קיא). וסיים הפמ"ג ובתנאי שיוסיף עד ששים, היינו שיראה שהקליפה או הנטילה תתבטל בששים. ובאופן זה שמיירי כאן רב החתיכה עצמה יש בה ששים, אין צריך להוסיף אלא שיראה שהבליעה יתחלק לכל החתיכה ע"י שיכניס החתיכה בתוך הרוטב. (נה) הב"י כתב בשם הגהת אשר"י (על הרא"ש חולין פרק ח סימן ג) דחתיכה שנאסרה דמיירי כאן היתה בשר של בהמה, אבל אם נפל על בשר חיה ועוף, כיון דלא אסור אלא מדרבנן, לא בעינן שיהיה ששים בחתיכה אלא ברוב בעלמא בטיילה. אמנם הפר"ח (ס"ק יא) כתב שאין לסמוך על זה, שהרי הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק טו הלכה כז) כתב דאף בשר עוף בחלב בנותן טעם, וכן הוא בתוס' (פסחים דף ל. ד"ה אמר) דכל איסורים דרבנן צריך ששים. וכן דעת הרשב"א (תורת הבית הארוך בית ד' שער א דף טו: טז), וכ"כ הט"ז (סימן צח ס"ק ט), ופמ"ג (שם מש"ז ס"ק ט). (נז) ש"ך (ס"ק ז, וסימן קה ס"ק יז). ומשמע דאין חילוק באיזה מקום נגעו האחרות בה אם במקום הכדי נטילה או בשאר מקום. אבל החו"ד (חידושים ס"ק ד אות ט) כתב דלפי דברי הש"ך (סימן קה ס"ק יז) דבבלוע אנו בקיאין ואמרינן שחלב הוא כחוש, אמרינן נמי דלא נאסר החתיכה אלא כדי נטילה במקום נפילת הטיפה ואינו אסור, אם נגעו האחרות למטה מזה, ר"ל בשאר מקום. ולפי תירוצי הש"ך (ס"ק ג) דכאן נאסר כל החתיכה מטעם הבל הקדירה אין חילוק באיזה מקום נגעו האחרות. וכן משמע בהגהות רעק"א על החו"ד (ביאורים ס"ק ה). ורק כשיש ששים בחתיכה שאז כל החתיכה מותר, ומ"מ צריך להסיר כדי נטילה, כמו שכתב הפמ"ג (מש"ז ס"ק ג, הובא בס"ק מו) או יש נפקא מינה לענין האחרות דאם נגעו בכל חתיכה לא נאסרו, ורק אם נגעו בהכדי נטילה או נאסרו גם הם כדי נטילה. (נז) כמבואר בסימן צט סעיף ד. אבל מין במינו משערים גם מה שבלעה הקדירה (כמבואר במעדני השלחן שם ס"ק כח-כט). (נח) פמ"ג מש"ז ס"ק ג.

שתהא חתיכה זו אחד משישים מהכל (כא) החתיכה אסורה (כב) והשאר מותר (כג) במה דברים אמורים (כד) בשלא ניער הקדירה בתחילה כשנפל החלב אלא לבסוף (כה) ולא כיסה (כו) ו' אבל

ממעמי השלחן

מעדני השלחן

באמת מסתפק בזה אם חלב הוא כחוש או שמן, וכאן פסק לחומרא דילמא הוא כחוש ואינו מפעפע מחתיכה לחתיכה, ורק אותה חתיכה נאסרה כולה מחמת חלב הקדירה, וכשחוזר ומנער לבסוף צריך ששים נגד כל החתיכה, דא"כ הו"ל להמחבר לומר דאפילו בלא ניער כלל, ג"כ נאסר כל החתיכות אם אין ששים נגד החלב מספיק, דאולי הוא חלב שמן, ומפעפע בכל החתיכות. לכן נראה דלהמחבר הוא חלב כחוש כסברת הרשב"א (שם). כמו שהוכיח הש"ך, וכן הוא דעת הר"ן (חולין פרק ח דף מג.) שחלב אינו שמן. וכן משמע מה"ט"ז (ס"ק ז) דהוי כחוש, ואינו מפעפע מחתיכה לחתיכה. ודע דלפי מה שפסק הרמ"א (סימן קה סעיף ט) דאין אנו בקיאים בין כחוש לשמן, ובכל דבר אנו משערים בששים, גם בזה נקטינן לאסור כל החתיכה מטעם זה, גם כשנפל איסור צלול, כגון דם על הבשר שלא בקדירה ונצלה (ט"ז סימן ע"א, ש"ך ס"ק ג, וסימן ע"א, וסימן צ"א ס"ק ה). ומ"מ כתב הש"ך (סימן קה ס"ק יז) דהיינו דוקא לאסור אותה חתיכה, אבל לאסור חתיכות אחרות אינו אסור אלא כדי נטילה, דלגבי בלוע אנו בקיאים, ואמרין שחלב כחוש הוא. עוד כתב הש"ך (ס"ק ג) לחלק דכאן מיירי שהחתיכות בשר שנפל עליה החלב היא שמינה, ולכן נאסר להמחבר כל החתיכה, כמו שכתב בסימן קה (סעיף ה), ואע"פ שהאיסור הנבלע הוא כחוש כיון שהחתיכה שנבלע בה היא שמינה האיסור מפעפע בכל החתיכה. וז"ל למעשה וודאי שלא נקט הש"ך תירוץ זה עיקר, דהרי לפי זה נמצא דשאר החתיכות מותרות, אע"פ שנגעו בזה החתיכה שהיא שמינה, והרי הש"ך (סימן קה ס"ק יז) כתב דחתיכת בשר כחוש שנבלע בו חלב, אע"פ שנקרא איסור מגופו, היינו שנחשב כל החתיכה גוף האיסור כמו חתיכת נבילה, ולא כהיתר שנבלע בו איסור, אינו אסור חתיכות אחרות כשנגעו בה רק כדי נטילה, כיון דמעיקר הדין חם בחם בלא רוטב בכחוש אינו אסור רק כדי נטילה, רק מטעם שאין אנו בקיאים בין כחוש לשמן מחמרין שאוסר בכלול, וכולי האי לא מחמרין בזה כיון שנאסר ע"י בליעה, הרי להדיא דאם הוא שמן לפנינו וודאי אסור אחרות בכלול בלא רוטב, וכ"כ להדיא הפמ"ג (שפ"ד ס"ק ז, וסימן קה שפ"ד ס"ק יז), דהש"ך (שם) מיירי שהחתיכה שבלעה החלב והחתיכה שאצלה הם כחושים, הא לאו הכי מפטם חד לחברי, וכן כתב החו"ד (שם חידושים ס"ק כ). אמנם בהפסד מרובה ועוד צד להתיר, אפשר להקל ולסמוך על שיטת הט"ז (שם ס"ק יג) שסובר שרק החתיכה שנפל עליה החלב או שאר איסור כחוש אסור אם אין בה ששים, ואחרות מותרות אף בבשר שמן ואף נטילה לא בעי (פמ"ג שפ"ד ס"ק ו). וס"ל דבשר בלוע מחלב לא הוי איסור מחמת עצמו רק איסור בלוע. גם הכרית (סימן קה ס"ק יד) ופליתי (שם ס"ק יב) והמנח"י (כלל כח ס"ק א) סוברים כה"ט (הובא בד"ת סימן קה ס"ק קכז), וכ"כ הביאור הגר"א (שם ס"ק מ). והגם שלהלכה נקטינן כדעת הש"ך, כמו שכתב הפמ"ג (שם מש"ז ס"ק יג, שפ"ד ס"ק יז) וכן הוא דעת הפר"ת (שם ס"ק יא), מ"מ בהפסד מרובה יש מקום לצדד ולהתיר אף בשמן:

ו' אבל אם ניער. במעדני השלחן (ס"ק כו) כתבנו דדוקא בדיעבד כשניער מותר, אבל לכתחילה אסור, דאין מבטלין איסור לכתחילה (כמבואר בסימן צט סעיף ה). ומ"מ במקום הפסד מרובה יש מקום להתיר לכתחילה לנער תיכף או לכסות תיכף, כדי שתתפשט הטיפת חלב בכל הקדירה, אם החתיכה למעלה מן הרוטב. ואם הוא מקצתה ברוטב אפילו בהפסד מועט, דלדעת ר"י כבר נתפשט בכל החתיכה אפילו כשלא ניער. וה"ה כנפל לרוטב ורוצה לנער תיכף החתיכות שהם מחוץ לרוטב או לכסות תיכף ועי"ז יהיה ששים נגד האיסור, במקום הפסד מרובה מותר, ואם מקצתם ברוטב מותר גם בהפסד מועט. ולא הוי מבטל איסור לכתחילה, משום דאין כוונתו לבטל הטיפה ולאכלו, אלא שלא יאסר החתיכה, כמו שכתב המג"א (באו"ח סימן שלה ס"ק ד) דאם אין כוונתו לאכול האיסור, רק להציל ההיתר בביטולו לא מקרי מבטל איסור. וכן הוא בתשובת מהר"ם מרוטנברג (דפוס פראג סימן קצ, ודפוס ירושלים יו"ד סימן כה) הובא ביד אברהם (ד"ה וכן). וכן כתב הש"י חמד (כללים מערכת א' ס"ק ד) דמסורה בידינו מגדולי הפוסקים דהא דאין מבטלין איסור לכתחילה לא אמרו אלא כשכוונתו לבטל האיסור כדי לאכלו וליהנות ממנו, אבל כשאין כוונתו אלא לחקן ולהכשיר התערובות שפיר דמי, וכתב שכן הוא בשו"ת הרשב"א (חלק א סימן תצה), ור"ן (ע"ז פרק ב דף יב:), וריב"ש (סימן שמט), שו"ת תרומת הדשן (סימן קיד, קעא) וטור (או"ח סימן תנג). וכן הוא בב"י בשם מהר"י בן חביב שאם נוער מיד אין בזה משום אין

פאר השלחן

(נט) סימן קו סעיף א. (ס) במעדני השלחן ס"ק נב-נג. (סא) רש"י חולין דף קח ע"ב. (סב) חולין (דף קח:). כמו בדין ניעור (שמבואר במעדני השלחן ס"ק כד). ופשוט דמה שניער או כיסה בסוף היינו ששכח ועשה כן. דמה תועלת יש לו מזה. דהרי אם אין ששים נגד החתיכה או נאסר כל התבשיל, ואם יש ששים הלוא החתיכה נשארה באיסורה, וצריך להוציא החתיכה שנאסרה (כמבואר בסימן קו סעיף א. ב). (סג) כמבואר בסימן צט סעיף ה. (סד) כמבואר במעמי השלחן ס"ק ו. (סה) כמבואר במעדני השלחן ס"ק טז. (סז) שו"ע סימן צט סעיף ה. (סז) ומה שכתב כאן ניעור, מיירי באופן שאי אפשר להכניס החתיכה לתוך הרוטב, כגון שהקדירה מליאה וזו מונחת חוץ לרוטב, לכן צריך לנער שיהיו עליונה למטה (ט"ז ס"ק ד). ואפשר ג"כ לומר כיון דהמחבר ג"כ מסופק אם

ו ה"ב"י כתב שכונת הרמב"ם שצריך לנער יפה יפה ועיין בהג"ה מה שפירש ר"י

אם נייער (כז) מתחילה ועד (ה) סוף (כח) או שכיסה משעת נפילה ו עד סוף (כט) הכל מצטרף לבטל טעם החלב:

הגה וכן אם לא נייער כלל לא נמחילה ולא נסוף ולא כיסה כלל (ל) אם יש (ו) (לא) ששים נקדירה נגד טיפת חלב שנפל (לב) (ז) אינו אסור (לג) רק החתיכה לבד (לד) ושאר (ו) הקדירה מותר (צית יוסף נשם

באר היטב

הלל שכן צריך לומר וכן אם לא נייער כלל לא נמחילה ולא נסוף ולא כיסה כלל אם אין ששים נמחילה נגד טיפת החלב שנפל אינו אסור רק החתיכה לבד ושאר הקדירה מותר, ועיין ש"ך: (ז) הקדירה ומכל מקום שאר החתיכות שנגעו בזו החתיכה לריכות נטילה, ש"ך:

מעדני השלחן

להתיר כשהכניס מקצת החתיכה כדעת ר"י (סו): (כז) מתחילה ועד סוף. הש"ך (סט) מפרש דכונת המחבר בדוקא, והיינו שלא פסק מלנער עד שסלקו מן האש, היינו סוף הבישול (ע). והט"ז (עא) כתב שהוא לאו דוקא אלא בניער מיד, וכן בכיסה מיד די (עב). ולהלכה נקטינן אם נייער או כיסה מתחילה תיכף, אע"פ שלא נייער או כיסה בסוף, ג"כ מתפשט החלב בכל הקדירה (עג). ודוקא שנייער וכיסה כ"כ עד שהרוטב היה עולה למעלה מעל החתיכה (עד). כתב הכף החיים (עה) שאפילו להספרדים דסברי כהמחבר שצריך לכתחילה לנער מתחילה ועד סוף (עו) אין צריך לנער או לכסות תמיד עד סוף הבישול, אלא כיון שנייער ג' או ד' פעמים באופן שבודאי נתערב האיסור סגי, וכן אם כיסה איוזה זמן באופן שנתערב האיסור סגי. אבל אם נייער או כיסה תחילה ואח"כ צף החתיכה מיד למעלה או

מטעמי השלחן

מבטלין איסור לכתחילה. ואם אפשר להסיר האיסור באופן אחר, דהיינו שמיד יחתוך המקום, או יתור טוב, דדעת הט"ז (ס"ק ז') שאפילו נוער מיד אסור משום דאין מבטלין איסור לכתחילה. וכן הוא ביר יהודה (פירוש הקצר ס"ק ל) שכתב דבמקצתה ברוטב יש להקל ולנער מיד לכתחילה, אבל בכלול חוץ לרוטב אין לנער לכתחילה גם מיד, ובדיעבד אם נייער מיד צ"ע אם דינו כדין מבטל איסור, ויש להקל עכ"ל. אבל אם אי אפשר, יש מקום להתיר לכסות או לנער תיכף. ודוקא באופן שבורר לו שעל ידי נייער או כיסוי מבטלו בששים, משא"כ במסתפק אם יש ששים, כגון שנפל הרבה, אז אסור בהחלט לנער או לכסות שיעבור ג"כ על איסור ביטול בשר בחלב, כמו שכתב בחידושי רע"א (ד"ה נוער הרובא בס"ק ט):

ז) אינו אסור רק החתיכה לבד ושאר הקדירה מותר. וטעם ההבדל בין

שהסיר הכיסוי תיכף, חיישינן שמא עדיין יש חלב בעין על החתיכה ונעשה נבילה ואוסרת כולן (עו), אם אין ששים נגד החתיכה: (כז) או שכיסה. והכיסוי מועיל אע"פ שהחתיכה כולה חוץ לרוטב, מפני שמי השוליים עולים עד פיה ויורדין (עח): (כט) הכל מצטרף לבטל טעם החלב. פירוש כל מה שבקדירה מצטרף לבטל טעם החלב שנפל על החתיכה והכל מותר, רק במקום שנפל הטיפה על החתיכה, יסיר כדי נטילה (עט): (ל) אם יש ששים בקדירה נגד טיפת חלב. מיירי בחתיכה שמקצתה ברוטב ונפל עליה חלב למעלה מן הרוטב, ולא נייער ולא כיסה, ולכן צריך שיהיה בקדירה ששים נגד הטיפת חלב. דאם מיירי כשהחתיכה למעלה מן הרוטב אף כשאין ששים בקדירה נגד האיסור נמי יהיה מותר, כיון שלא נייער ולא כיסה כלל, ולא נתן טעם אלא באותה חתיכה עצמה (פ): (לא) ששים בקדירה. היינו בכל מה שיש בקדירה, והחתיכה ג"כ מצטרף. ולכתחילה באין הפסד מרובה יש לחוש לדעת הט"ז (פא) להצריך ששים בקדירה נגד כל החתיכה, וגם החתיכה אסורה (פב): (לב) אינו אסור רק החתיכה. ואין להתיר החתיכה אלא אם כן יש ששים בחתיכה עצמה נגד החלב שבה (פג). וכן יסיר כדי נטילה במקום שנפל החלב (פד). ובמקום הפסד מרובה יש להתיר גם החתיכה אם יש בתבשיל בצירוף החתיכה ששים נגד החלב, שרוב פוסקים כר"י (פה), ובלבד שיסיר כדי נטילה במקום נפילת החלב. ואם גם זה הפסד מרובה יש מקום להתיר ע"י שפשוף היטב והרחצה (פו) ולפי זה הוא הדין אם נפל חלב לרוטב, ואין ששים, רק בצירוף החתיכה שחציה חוץ לרוטב, אין לצרף רק במקום הפסד מרובה (פז): (לג) רק החתיכה לבד. ויוציא תיכף החתיכה האסורה בעודנו חם, בדבר שלא יטריפו, ואם אי אפשר ימתין עד שיצטנן ולא יסיר שום דבר מהקדירה בעוד חתיכת האיסור בתוכה בעודנה חם שהיה סולדת בו (פח): (לד) ושאר הקדירה מותר. ומכל מקום שאר החתיכות שנגעו בזו החתיכה שנפל עליה החלב, בין

פאר השלחן

ק"ל כרש"י או כר"י (כף החיים ס"ק ה). כמבואר במטעמי השלחן ס"ק ד). לכן כתב הלשון נייער שיחבטל אפילו לדעת רש"י. (סח) חכ"א כלל מד סעיף א. (סט) ס"ק ה. (ע) והוא כדברי הב"י בדעת הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה י') שצריך לנער בדוקא עד הסוף. והרמ"א חולק ע"ז וס"ל דאע"ג שלא נייער לבסוף, סגי. והא דלא כתב הרמ"א בלשון יש אומרים, משום דאפשר לפרש גם דברי המחבר הכי, כמו שמפרש המהר"י בן חביב לדברי הרמב"ם (שם) דנייער מתחילה די (ש"ך ס"ק ח). ואולי אפשר לומר דהטעם הוא משום דאם לא נייער או כיסה רק מתחילה, אפשר לחשוש שמא לא נייער יפה ולא כיסה יפה, היינו שלפני שפלט חלבה הסיר הכיסוי או שצף החתיכה למעלה ונאסרה ואוסרת, כמו שכתב הט"ז (ס"ק ו) ואין אנו בקיאין בזה, לכן צריך שיהיה הנייער והכיסוי עד הסוף ממש. ולפי פירוש זה הרמ"א שכתב דבנייער מתחילה סגי, לא חולק על המחבר, אלא הרמ"א מיירי ביריע שלא צף החתיכה ולא הסיר הכיסוי לפני שפלט חלבה. (עא) ס"ק ד. (עב) כמו שכתב הטור להריא. וכונת המחבר במה שכתב מתחילה ועד סוף, היינו מתחילת נפילת הטיפה ועד סוף, פירוש שיכלה ממשות הטיפה, והיינו שנאכדה הטיפה מעל החתיכה ברוטב ובשאר החתיכות (ט"ז ס"ק ו, פמ"ג מש"ז ס"ק ו). אבל אם נייער תחילה ואח"כ צף החתיכה מיד למעלה, או שכיסה והסיר מיד הכיסוי חיישינן שמא יש חלב בעין על החתיכה חלב ונעשה נבילה, ואוסרת כולם, וכתב הפמ"ג (מש"ז ס"ק ו) על פירוש זה שהוא אמת ויציב. וסיים הט"ז דהטור שחולק על הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ו'). וס"ל שאין צריך לנער מתחילה ועד סוף, משום שהוא מפרש דמה שכתב הרמב"ם מתחילה עד סוף, היינו שלא פסק מלנער עד שסלקו מן האש, לכן חולק עליו. ולפי זה לדינא אין מחלוקת ביניהם. (עג) ש"ך (ס"ק ה). ט"ז (ס"ק ד). כמו שכתב הרמ"א בהג"ה. (עד) חכ"א כלל מד סעיף ג. (עה) ס"ק ז. בשם זב"ב (ס"ק ו). (עו) ש"ך (ס"ק ה). (עז) פמ"ג מש"ז ס"ק ו. (עח) ב"י. (עט) סימן קה סעיף ה. (פ) ש"ך (ס"ק ו). ואם נייער או כיסה, מבואר דינו ברמ"א סעיף ד. (פא) ס"ק ב. הובא במטעמי השלחן ס"ק ה. (פב) חו"ד (חידושים ס"ק ד אות ג). ד"ת (ס"ק יד). (פג) ש"ך (ס"ק ו). (פד) סימן קה סעיף ה. (פה) ש"ך (ס"ק ד). חכ"א (כלל מד סעיף א). (פו) כמבואר בס"ק מ. (פז) דלשיטת רש"י אין החתיכה שמקצתה חוץ לרוטב מצטרף לששים, וכיון דהרמ"א מסתפק בזה אם ק"ל כרש"י או כר"י (ש"ך ס"ק ו), אין להקל לצרפה אלא במקום הפסד מרובה (חכ"א כלל מד סעיף א). (פח) כמבואר בסימן קו (סעיף ב). ואע"פ שלדעת רש"י נחשב כאילו הוא חוץ לתבשיל, מ"מ לדעת ר"י נחשב כאילו הוא בתוך

(י) הרמ"ד והמגיד משנה נשם הרמז"ס) וכן (לה) אם ניער בתחילה או כיסה מיד (לו) אע"ג דלא ניער ולא כיסה לנסוף כל הקדירה מלטרף והוא שניער וכיסה מיד שפל שם האיסור (טור וצ"י נשם ר"י ו' חניני): וכן (לו) אם נפל לתוך (ח) המרק או לחתיכות (לח) (ח) ולא נודע לאיזו חתיכה נפל

חב"ד. (י) (בדברי הראב"ד וכן העתיק חב"ד לדברי הכל אם לא ניער כלל אין שאר חתיכות נאסרות אף

על פי שאין בהם ששים כנגדה בהגמיי שם חפשי ולא מצאתי אך היה כתב ע"ז שם ואפשר שאף כן דעת רבינו וכו' וכפשוט הסוגיא שם וכו' ועוד דלפי זה איירי שמקצתו בתוך הרוטב א"כ אמאי מצי בס' כנגד הטיפה דגבי בשר בחלב כ"ע מודו דחתיכה נעשית נבילה ואי לא מסתפיא אמנא לענ"ד שטעות נפל בדפוס וצ"ל אם אין ששים בקדירה וכו' ובמקום הגהמיי צ"ל המ"ם ר"ת המגיד משנה והמדפיסים טעו וכתבו הגהות מיימוני.

באר היטב

(ח) המרק. זהו לשון הרמז"ס וכמעט עליו הטור ואיני מנין אם דבריו שאם המתיכות כולן נמוך הרוטב מה לרין לנער ואם אינם כרוטב מה

מעדני השלחן

מטעמי השלחן

החתיכה למעלה מן הרוטב, ובין שהיא במקצתה בתוך הרוטב (פט), צריכים נטילה, דהם כחם בלא רוטב אוסר כדי נטילה (צ). אבל בבשר שמן, בין שהחתיכה שמינה ובין שנגעה בשמינה אוסרת עד ששים (צא). ובהפסד מרובה אפשר להתיר אם יש ששים, ואין צריך להסיר כדי נטילה (צב): (לח) אם ניער בתחילה או כיסה מיד. כתב הערוך השלחן (צג) שאי אפשר לדקדק ברגעים, וגם אם נפלה לחתיכה שבתוך הרוטב, ג"כ לא ימלט שבאיזה רגעים קודם תבלע חתיכה זו שהטיפה בה, וכן אם נפלה הטיפה להרוטב ג"כ אין הטיפה הולכת בכל הקדירה ברגע אחת, ואי אפשר לבאר כמה הוא זמן המועט של ניער וכיסה מיד, ותלוי בראיית המורה: (לו) אע"ג דלא ניער ולא כיסה לבסוף. ומ"מ צריך לנער עד שיכלה ממשות הטיפה (צד). אבל לדעת המחבר צריך ניער דוקא מתחילה ועד סוף (צה): (לז) אם נפל לתוך המרק או לחתיכות ולא נודע. פירוש שנפל חלב או שאר איסור בכלי ראשון חם שהיד סולדת. ולא נודע אם נפל על המרק או על החתיכות (צו), או שנפל לתוך המרק ולא נודע אם נפל ברוטב או על שאר הירקות המונחים שם (צז): (לח) ולא נודע לאיזו חתיכה נפל. ר"ל אפילו ידוע שנפל רק לחתיכות ולא למרק אלא שלא נודע על איזה חתיכה נפל, מקרי לא נודע (צח), ומיירי שהחתיכות הם חוץ לרוטב, וכל שכן מקצתם ברוטב (צט):

הרמ"א להחמיר בזה כיון דבלא"ה יש אומרים דלא אמרינן חתיכה נעשה נבילה רק בבשר בחלב, וזה אי אפשר לומר רק אם מספקא ליה אם סובר כרש"י או כר"י. משא"כ אם היה ברור שסובר הרמ"א כרש"י, והאיסור נשאר בחתיכה, קשה למה מתיר בניער, וצריך להיות דינו כמו שהיתה כולו חוץ לרוטב, ואח"כ ניער, שצריך ששים נגד כל החתיכה (רמ"א שם). ולכן כתב הש"ך דהרמ"א מספקא ליה אם הלכה כרש"י או כר"י, לכן מתיר הקדירה בשאר איסורים בניער אח"כ, כשיש ששים נגד האיסור, שיש שני ספיקות להתיר, דלר"י ודאי מותר, ואין חילוק אליביה בין ניער או לא, ולרש"י יש ג"כ סברא להתיר למ"ד דלא אמרינן חתיכה נעשה נבילה בשאר איסורים, משא"כ בבשר בחלב דהוי רק ספק אחד, ספק כר"י ומותר, וספק כרש"י ואסור החתיכה, כשאין בה בה ששים נגד מה שחץ לרוטב, וכשניער אח"כ הקדירה או כיסה נאסרת ג"כ הקדירה:

(ח) ולא נודע לאיזו חתיכה נפל נוער את הקדירה. דברי המחבר הוא לשון הרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה י). ודע דהש"ך (ס"ק ח) מדמה דין זה להמבואר בסימן קיא (סעיף ז) דאם היו שתי קדירות של היתר, ונפל איסור דרבנן לתוך אחת מהן, ואינו יודע לאיזו נפל דשניהם מצטרפין לבטלו אם אין באחד מהם כדי לבטלו דהוי כמעורב. וכתב הפמ"ג (מש"ז ס"ק ו) דלפי זה מיירי כאן רק באיסור דרבנן, וכגון שיש שלושה חתיכות והטיפה נפלה על אחת מהן ולא נודע על איזה נפלה (משמע אף שהיה ברור שלא נפל למרק), ואע"פ שחתיכה נעשה נבילה בבשר בחלב הוא מן התורה, מ"מ חד בתרי, מין במינו בטיל, דהוי יבש ביבש (כמבואר בסימן קט סעיף א). וכי תימא דרוטב הוה אינו מינו, יש לומר סלק שאינו מינו, ומינו היינו החתיכות רבה עליו ומבטלו (כמבואר בסימן צח סעיף ב), ואף שהיו חתיכות הראויות להתכבד שאינו בטיל,

פאר השלחן

התבשיל. ולכן לא יציא שום דבר מהקדירה בעוד החתיכה האסורה בתוכה (כמבואר שם). (פט) דבזה מיירי הרמ"א. ש"ך (ס"ק ו). (צ) ש"ך (ס"ק ז). וסימן קה ס"ק יז). וכמבואר במטעמי השלחן (ס"ק ה) דבבלוע אנו מחשבין את החלב לכחוש, ואינו אוסר אלא כדי נטילה בלי רוטב. (צא) פמ"ג (סימן קה שפ"ד ס"ק יז). חידושי בית מאיר. (צב) כמבואר במטעמי השלחן ס"ק ה. (צג) סעיף ח. (צד) ט"ז (ס"ק ו). כמבואר בס"ק עב. (צה) ש"ך (ס"ק ה). כמבואר במעדני השלחן ס"ק כז). (צו) ש"ך (ס"ק ח). דאם יודע שנפל למרק למה מותר לנער הרי אין כאן ספק, והחכ"א (כלל מד סעיף ד) לא כתב בכלל שנפל ברוטב, רק אם נפלה על חתיכה אחת. (צז) דהדישה (ס"ק ה) כתב דרוטב לאו דוקא אלא כל מיני לפתן ושאר דברים שמתבשלים עם בשר נכלל בזה, ולכן יש ג"כ ספק כשנפל למרק על איזה חתיכה נפלה. (צח) ט"ז (ס"ק ו). ש"ך (ס"ק ח). (צט) דלר"י כל הקדירה מצטרף לבטלו, ואין צריך לערבו כדי לבטלו, ואין בזה שום

(לט) ט' נוער את הקדירה כולה עד שישוב ויתערב הכל אם יש בקדירה כולה טעם חלב אסורה (מ) ואם לאו מותרת ואם לא נמצא עובד כוכבים שיטעום ונסמוך עליו (מא) משערים בששים (עד כאן לשון הרמב"ם): הגה ויש מולקין וסנירין להו (מב) דאינו מועיל מה שנוער הקדירה על איזה חתיכה מיהר לנער או לכסות וכו' יתיישב קושיא אחרת הלא אין מבטלין איסור לכתחילה.

מעדני השלחן

מטעמי השלחן

(צ"ט) נוער את הקדירה. היטב (ק) או שיכסה, ואע"פ שלא ניער ולא כיסה חתכה, אעפ"כ יכול לנער אח"כ, דכיון שלא ידוע לאיזה חתיכה נפל, הרי נכנס כל הקדירה בספק, והוי כמעורב כיון שעומד להתערב. ואינו כמבטל איסור (קא), כיון שספק הוא אם יש טעם בחתיכה זו (קב). ודוקא שהיה ג' חתיכות לפחות דנתבטל החתיכה האסורה ברוב (קג), אפילו היו חתיכות הראויות להתכבד (קד). אבל אם היה ב' חתיכות אפילו נפל איסור דרבנן על אחת מהן ולא נודע על איזה נפל ואין ששים בכל אחת, כיון דאיתחזק איסורא (קה) אסור לנער. ואם היה ברור שנפל למרק ואין ששים ושהה קצת, אסור להכניס החתיכות שהיו לגמרי בחוץ למעלה מן הרוטב, לתוך המרק, או לכסות הקדירה כדי לצרף לששים לבטל האיסור שנפל למרק (קי). ואפילו החתיכות שהיו מקצתה ברוטב ג"כ לא ינער ויכסה כדי לצרפם שיהיה ששים במרק (קי). אבל בהפסד מרובה, מותר הכל במקצתם ברוטב (קח) אפילו בלא ניער ולא כיסה, כשיש ששים בתבשיל בצירוף החתיכות (קט): (מ) ואם לאו מותרת. פירוש אם העכורים הנחתום, או מסיח לפי תומו (קי) אומר שאין טעם חלב במה שנמצא בקדירה, מותר, אפילו שלא היה ששים נגד החלב שנפל. ונראה שצריך לטעום כל חתיכה שיש ספק אם נפל עליה החלב: (מא) משערים בששים. אם היה ששים בקדירה נגד החלב מותר הכל. וטוב לנער קודם שיאכל כדי שלא יטעום בעצמו טעם החלב (קיא): (מב) דאינו מועיל מה שנוער הקדירה. אח"כ אחרי שתתפשט האיסור בחתיכה, והיינו אפילו בג' חתיכות באופן שמירי המחבר (קיב). ולא שייך למימר שנכנס הכל בספק והוי כמעורב, כיון דהיה אפשר לברר האיסור על ידי טעימת נכרי כל חתיכה וחתיכה בפני עצמה, ואע"ג דאין אנו סומכין להתיר ע"י טעימת נכרי (קיג), היינו לקולא אבל לא לחומרא, לכן אם לא ניער בתחילה ולא כיסה חתכה, אז החתיכה נעשה נבילה ואסור לערב דאין מבטלין איסור לכתחילה (קיז). ולפיכך אין להתיר אלא אם כן יש ששים נגד החלב שנפל בכל חתיכה וחתיכה, ונכון לקלף, ולפחות ידיח היטב. ואם יש חתיכה שאין בה ששים נגד החלב ושכח

מ"מ אין זה רק מדרבנן, ובדרבנן אמרינן כל שעתיד להתערב, הוה כמנוער ומעורב יפה ולא נעשה נבילה כלל. אבל הפמ"ג (שפ"ד ס"ק ח) כתב דקצת קשה, דהרי הש"ך (סימן צח ס"ק ח) כתב דרוטב הוה אינו מינו (חולין דף ק: ורש"י שם), ובספיקא דאורייתא לא אמרינן בזה מינו רבה עליו ומבטלו. וכאן משמע דאף הרוטב מותר עכ"ל. ונראה שיש ליישב דשם הטעם שהרוטב אסור שמורגש הטעם באינו מינו, משא"כ כאן כיון דהחתיכה לא נעשה נבילה, משום דלא ניכר האיסור (ט"ז ס"ק ו, ש"ך ס"ק ח), וכנגד החלב יש ששים ולכן הכל מותר. ולפי זה אם יש רק ב' חתיכות דאו הוה איסור תורה הן ברוטב והן בחתיכות, לא שייך דין זה של הרמב"ם (פמ"ג מש"ז ס"ק ו). אמנם בהפסד מרובה צ"ע אם אפשר לנער באופן זה כשיש רק שתי חתיכות ומרק צלול, אם יש ספק היכן נפל האיסור, דהרי הש"ך (ס"ק ח) כתב בשם אור"ה (כלל כט דין ד) ומגיד משנה (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח) דהיכא דלא הוברר האיסור לא אמרינן חתיכה נעשה נבילה, וכן כתב הט"ז (ס"ק ו), והם לא מרמים דין זה לשתי קדירות כמו שמדמה הש"ך בעצמו, שמוזה מדייק הפמ"ג דרק באיסור דרבנן מיירי הכא. גם החכ"א (כלל מד סעיף ד) כתב דלהמחבר כיון שאינו יודע איזה חתיכה, לא אמרינן חתיכה נעשה נבילה, ולא הזכיר דוקא ג' חתיכות. לכן אפשר דלעת הצורך ובמקום הפסד מרובה במקום שמנהג הספרדים בזה כהמחבר, יש מקום להקל, אפילו כיוצא שנפל על חתיכה ולא ידוע איזה הוא, וכש"כ כשיש עוד ספק שמא נפל רק למרק. ואם השניים היו מקצתם בתוך הרוטב, יש יותר מקום להקל במקום הפסד לנער או לכסות כשיש ספק היכן נפל החלב, דיש לצרף דעת ר"י שסובר שמצטרף לששים אף בלא ניער. וכן יש לצרף דעת הרשב"א (תורת הבית הארוך בית ד שער א דף כג:), ומשמרת הבית שם, הובא בפמ"ג שפ"ד ס"ק ח) שאף באיסור תורה מתיר כל שעתיד להתערב, וכיון דבלא הוברר האיסור לא נעשה נבילה יהיה הדין כן אף בבשר בחלב. ויחד אברהם כתב שהרמב"ם מיירי במרק עב, ומרק עב עם בשר הוי מין במינו (חולין דף קח:), ולכן אם היה ב' חתיכות ומרק עב, הוי ג' חתיכות, ומ"מ לדידן אוסר בכל גזוזי וכמו שפסק הרמ"א: (ט) נוער את הקדירה. כתב החידושי רע"א (ד"ה נוער) יש לעיין אמאי מותר לנער כדי שיטעום עכורים אם מסופק אם יש ששים, דעל ידי הניעור מכניס הטיפה בחתיכות האחרות וברוטב, והוי מבשל בשר בחלב.

שנפל, והיא חוץ לרוטב (קטו), היא אסורה, והשאר הכל מותר (קטז).

פאר השלחן

חשש של ביטול איסור, מ"מ כיון דלרש"י אין מצטרף, צריך לנער. (ק) ט"ז (ס"ק ו) כמבואר בס"ק עב. (קא) שמבואר דינו בסימן צט סעיף ה. (קב) ש"ך (ס"ק ח). וחולק בזה על הב"י שכתב דהרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה י) מיירי שהחתיכות הם לגמרי ברוטב, ואפילו הכי צריך לנער או לכסות כדי שיתערב יפה. היינו שע"י הניעור לא ירגיש העכורים טעם החלב (ט"ז ס"ק ו). ויש נפקא מיניה מזה לדינא, דלדעת הב"י הניעור הוא רק לכתחילה, אבל בדיעבד אפילו לא ניער ולא כיסה, מצטרף הכל לבטל. ולדעת הש"ך דמיירי שהחתיכות הם למעלה מן הרוטב, ודאי דבלי ניעור או כיסוי, לא יצטרפו לבטל. (קג) פמ"ג (מש"ז ס"ק ו). דכיון שמדאורייתא חד בתרי בטיל ואין כאן רק איסור דרבנן, ע"ז אמרינן דכיון שעתיד להתערב הוי כמעורב ולא נעשה נבילה כלל (פמ"ג שם). ולכאורה ה"ה בשאר איסור שנפל תוך הקדירה באופן זה, צריך להיות שם ג' חתיכות ממין אחד. ואם היה שתי חתיכות ומרק, מבואר דינו במטעמי השלחן ס"ק ח. (קד) פמ"ג שפ"ד ס"ק ח. (קה) ש"ך סימן ק"י דיני ס"ס ס"ק כא. (קי) סימן צט סעיף ה. (קז) כיון דלדעת רש"י הם אסורים אם אין בהם ששים. (קח) שפוסקים כר"י. (קט) כמבואר במעדני השלחן ס"ק יב. (קי) ש"ך סימן צח ס"ק ב. (קיב) פמ"ג (מש"ז ס"ק ו). וכן כתב הערוך השלחן (סעיף יט) שצריך לנער או לכסות אף שנפל בתוך הרוטב, הגם שבמשך הזמן תתפשט בכל הקדירה, מ"מ אין לו להמתין. (קיב) כמבואר במעדני השלחן ס"ק לט. (קיג) רמ"א סימן צב סעיף א, וסימן צח סעיף א. (קיד) ש"ך (ס"ק ח). חכ"א (כלל מד סעיף ד). (קטו) וכן במקצתה ברוטב ואין הפסד מרובה, כמבואר במעדני השלחן ס"ק יב. (קטז) פרי"ח (ס"ק ט). ואם היו חוץ לרוטב ג' חתיכות שאין בהם ששים בכל חתיכה, ואינו יודע על איזה מהם נפל הטיפה, מבואר דינם בסימן קא. קט. קי. בדין תערובות יבש ביבש. (קיז) כף החיים (ס"ק י) בשם פוסקים.

(י) אם לא (מג) שניער מיד שנפל האיסור (טור) (מד) והכי נהוג:

ג (מה) (יא) כשנאסרה החתיכה מחמת החלב (מו) נעשית כל החתיכה איסור (מז) ואם (ט) בשלה עם

באר היטב

למחך חס דאוסר הכל אלא נאסר מחמת ענינו משא"כ כאן שאיסור נלוו, ואע"ג דנסי' ק"ה סעיף ו' השוה נשר נחלץ לאיסור מחמת ענינו היינו נשר ענינו עם גנינה או עם חלב ענינה עכ"ל ט"ז ולא אוכל להצין

מטעמי השלחן

וכן הקשה הפלתי (סימן פז ס"ק יג) וכתב דמזה מוכח דבלוע שנתבשל כבר אין בו משום בישול. והיד יהודה (פירוש הארוך ס"ק י) הביאו, וכתב עליו דאינו קושיא דאדרבא בזה מבטל בישל בשר בחלב, דבחתיכה אחת יכול להיות שיהא בו הטעם ויתבשל בבשר בחלב, משא"כ אם מנער מיד מסתמא יתבטל לגמרי ולא ירגיש הטעם, ואין כאן בישול בשר בחלב, לא מצד הבשר ולא מצד החלב, כיון שמתבטל כולו, אך לכתחילה צריך לברר ע"י טעימת עכ"ל. ויהיה אפשר לומר לפי מה שפירשו הט"ז (ס"ק ו) והש"ך (ס"ק ח) דעת המחבר, שאפילו לא ניער תיכף יכול לנער אח"כ. אפשר דמיירי כאן שמנער או מכסה אח"כ כשאינו חם כ"כ בשיעור היד סולדת בו ולא היה מבשל, והאיסור מתפשט בהיתר. ומ"מ קשה להעמיד דמיירי דוק באופן זה שמנער אח"כ ולא מיד, ומיד יהיה אסור מחמת בישול, דהרי אדרבא משמע מדברי הט"ז והש"ך דמיד יש יותר היתר מלנער אח"כ:

(י) אם לא שניער מיד. הפמ"ג (מש"ז ס"ק ו) כתב שהרמ"א הולך לשיטתו (סימן קיא סעיף ז) שדוקא בהפסד מרובה אמרינן דהוי כמעורב ולא בענין אחר, דהמחבר כתב (שם) היו כאן שתי קדירות של היתר ונפל איסור תורה לתוך אחת מהן, מין במינו ולא ידוע לאיזה מהן, ובכל אחד יש רוב שמותר מן התורה, ובשניהם ביחד יש ששים שתיהן מצטרפות לבטל, ודעת הרמ"א (שם) שרק בהפסד מרובה יש להתיר באדם אחד, ומותר אחר שיערבנו. לפי זה מיירי הרמ"א כאן דוקא באין הפסד מרובה, אבל במקום הפסד מרובה יש להתיר בג' החתיכות כמו שמתיר הרמ"א (שם) ב' קדירות שנפל איסור לתוך אחת מהן. דבריו צ"ע שיש לחלק בזה, דדוקא התם בב' קדירות דמיירי מין במינו (ש"ך שם ס"ק ת, כף החיים שם ס"ק ג) שאין בו טעם ואי אפשר למיטעמיה ואין בו איסור תורה, לכן מצרפינן הקדירות לבטל, משא"כ הכא, הרי הוא מין בשאינו מינו, ויש עצה שיטעום העכ"ל כל חתיכה וחתיכה, כמו שכתב הש"ך (ס"ק ח), ולכן לכאורה אין להקל אף בהפסד מרובה, וכן משמע מהפמ"ג (סימן קיא שפ"ד ס"ק כ). ולכן לא כתב הרמ"א כאן להתיר במקום הפסד מרובה כמו התם בב' קדירות. מ"מ נראה בהפסד מרובה ואין עכ"ל שיביר החתיכות ע"י טעימה, הוי דומיא דהתם, ויש מקום להתיר לנער או לכסות אם היה ג' חתיכות אם יש ששים בתבשיל נגד האיסור שנפל:

(יא) כשנאסרה החתיכה. המקור לסעיף זה הוא דברי הגמרא (חולין

בבשר ע"י כבישה או מליחה שהוא מדרבנן (קל), מ"מ ע"י בישול נאסרה עכשיו מן התורה (קלא): (מז) ואם בשלה עם אחרות. היינו ששכח שחתיכה זו הוא איסור, או שלא ידע שנאסרה, דהרי אסור

פאר השלחן

(קיה) כף החיים (ס"ק ט), בשם זב"צ ס"ק ז. (קיט) כף החיים שם. (קכ) ס"ק ת. (קכא) ס"ק ז. (קכב) והוא כדעת הבי"י שהובא בס"ק קב. (קכג) במקצתה ברוטב אסורה רק באין הפסד מרובה, כמבואר במעדני השלחן ס"ק יב. (קכד) כמבואר במטעמי השלחן ס"ק י. (קכה) ד"ת (ס"ק כז) בשם חגורת שמואל (ס"ק ט) דדוקא במין בשאינו מינו הוא דלא מהני להרמ"א אם ניער אח"כ, היינו אף שהיו ג' חתיכות (פמ"ג שפ"ד ס"ק ח) רבוה מיירי כאן. אבל במין במינו מותר לנער גם אח"כ, דהכל נכנס בספק, דומיא דשתי קדירות (סימן קיא סעיף ז), ונראה דמיירי שהיה ב' חתיכות ונפל על אחת ולא ידוע לאיזה, ויש באחד ששים. שאם היו ג' חתיכות ומין במינו, אין בזה שום חידוש, דאחר שנתבטל יבש ביבש, מותר לבשלו כשיש ששים נגד האיסור (סימן קט סעיף ב). והגם דהרמ"א (סימן קיא סעיף ז) מתיר רק בהפסד מרובה, שאני הכא דלפני שנעצב יש לתלות לקולא ולומר שנפל על החתיכה שיש בה ששים, ולכן מותר לערב גם להרמ"א בתבשיל שיש ששים (כמבואר בסימן קט סעיף ב). (קכו) סימן צא סעיף ד. (קכז) סימן פז סעיף א. (קכח) כמבואר בסעיף ד. (קכט) כמבואר במעדני השלחן ס"ק מט. (קל) כמבואר בסימן פז סעיף א. (קלא) פמ"ג (בפתיחה ד"ה הנאה), פ"ת (סימן פז ס"ק ג).

אחרות יב) צריך (מח) ששים לבטל כולה ו' ואם (י) מכירה (מט) משליכה (נ) והאחרות מותרות יג) ואם אינו מכירה (נא) הרוטב מותר (נב) וכל החתיכות אסורות ' אם חתיכת האיסור (נג) ראויה להתכבד:

שנחבשל וכו' שם דף צ"ו. * אוקימתא דגמ' שם דף ק'.

באר היטב

מחלב מיקרי אסור מחמת עצמו מ"מ לענין שמאסור פנתה נלא רועז אינו קרוי איסור מחמת עצמו, וכ"כ כ"ג ס' ק"א דף ז"ה ע"ז, ועין ס' ק"ה נש"ך ס' י"ו: (י) מכירה משליכה. והאחרות מותרות כשיש ששים נגד החתיכה ואם אינו מכירה הרוטב מותר כשיש ששים נחתיכות

מעדני השלחן

לבשלו אפילו בקדירה שיש בה ששים, דאין מבטלין איסור לכתחילה (קלב). אבל אם לא בשלה אלא הניחה על היתר חם, בכלי ראשון שהיד סולדת בו בלא רוטב, אם הוא איסור מחמת עצמו, או שבלוע בו איסור שמן אוסר כולו אם אין ששים, ובבשר בחלב אוסר רק שיעור כדי נטילה (קלג): (מח) ששים לבטל כולה. ר"ל שלא די לבטל החלב שנבלע בהחתיכה, אלא צריך שיהיה בקדירה ששים נגד כל החתיכה האסורה, וכל מה שיש בקדירה מצטרף לששים לבטל החתיכה (קלד). ולא מהני כאן טעימת קפילא או מסיח לפי תומו אף להמחבר, כיון דלבטל החתיכה עצמה אנו באים, הו"ל כמין במינו, כיון שיש שם עוד בשר (קלה), וליכא למיקם ביה אטעמיה לדעת אם יש טעם איסור על ידי טעימה, הלכך צריך ששים (קלה). ולא יקח שום דבר מהקדירה קודם שתצטנן, כל זמן שהוא חם בשיעור שיד סולדת בו כל זמן שלא הוציא האיסור, שמא ישאר האיסור בלא ששים, וחזור ואוסר אף בדיעבד (קלז), ואם נפל מהתבשיל שנאסר לתבשיל אחר, מבואר דינו במטעמי השלחן (קלח): (מט) משליכה. דהחתיכה נשארה לעולם באיסורה, אע"פ שיש ששים נגדה, לפי שהאיסור שבה אינו נפלט ממנה לגמרי. ויש חילוק בין בשר בחלב לשאר איסורים, דבבשר בחלב היינו בשר בהמה בחלב, אפשר לסוחטו היינו החתיכה שבלעה איסור ונתבשלה אח"כ אפילו כמה פעמים ויש ששים נגדה, אסורה מן התורה. ובשאר איסורי תורה, אפשר לסוחטו אסור מדרבנן (קלט). וכל שכן בבשר בחלב דרבנן להרמ"א (קמ). ומהנכון שיוציאנה מיד (קמא), ע"י מקל נקי וכדומה, כי אם יוציאנה בכף או במזלג כנהוג, יאסר אותו ויצטרך להגעילו: (נ) והאחרות מותרות. וכן כל מה שיש בקדירה, כשיש ששים בקדירה נגד החתיכה (קמב). וגם הקדירה מותרת: (נא) הרוטב מותר. כשיש ששים כחתיכות וברוטב (קמג) נגד החתיכה האסורה, והגם שהחתיכות אסורות באכילה, מ"מ מצטרפים לששים (קמב): (נב) וכל החתיכות אסורות. היינו החתיכות הראויות להתכבד אסורות מספק, לפי שאין אנו מכירים החתיכה האסורה. אבל אם יש חתיכות הראויות להתכבד שאין להסתפק בהם באותה חתיכה, כגון שאותה חתיכה האסורה יש בה עצם וכדומה, ואלו החתיכות אין בהם, מותר כיון שיש ששים נגד אותה חתיכה האסורה (קמה). וכן אם יש בתבשיל חתיכות גדולות שראויות להתכבד וחתיכות קטנות שאינם ראויות להתכבד, הראויות להתכבד לא בטלו, והשאר בטל ברוב, ופשוט: (נג) ראויה להתכבד. דחתיכה הראויה

מטעמי השלחן

דף קח). אפשר לסוחטו, פירש רש"י איסור שנבלע בהיתר ונתן בו טעם ואסור, וחזר ובישל ההיתר הזה עם היתר אחר שאפשר האיסור הנבלע בה ליסחט ממנו וליחלק בהיתר האחרון, ואין בו כשיעור לאסור את האחרון. היינו שיש בה ששים נגד האיסור, יש בזה מחלוקת, וקא סברי רב ורבי חנינא ור' יוחנן דאסור, והלכה כחתימה, דכיון שנאסרה החתיכה שוב אין לה היתר בסחיטה, שאף ההיתר שבה נעשה איסור, והוי הכל כחתיכת נבילה, וכל היוצא ממנה אסור, והיא נשארת באיסורה, וצריך ששים לבטל את כולה. ואף כשיש ששים לבטל את כולה, אותה חתיכה אסורה (סימן קו סעיף א) והשאר מותרת. ואם אינו מכיר, הרוטב מותר, וכל החתיכות אסורות אם חתיכת האיסור ראויה להתכבד, (היינו באיסור מחמת עצמו, וכן בבשר בחלב) רא"ש (חולין פרק ח סימן כב), וכ"כ הב"י בשם הרשב"א (תורת הבית הקצר בית ד שער א דף ה: וארוך שם דף ט:), והרמב"ם (מאכלות אסורות פרק ט הלכה ח-ט) שלהלכה אפשר לסוחטו אסור:

יב) צריך ששים לבטל כולה. ואם לא היה ששים נגד הבשר שנאסר, ונאסר כל הקדירה, ואח"כ נפל מקדירה זו לתבשיל אחר פרווה, יש דעות בזה לדעת המחבר, דיש אומרים דדוקא תערובות בשר בחלב דכל חד באפיה נפשיה שרי וכשמתערבין יחד אז אסור, ולכן אמרין חתיכה נעשה נבילה, לפי שהוא גוף האיסור אבל שאר הדברים שנאסרו משערין רק נגד הבשר והחלב שנפל לתוכו, לפי חשבון הבשר והחלב שבלוע בהם. ויש אומרים שגם ככה"ג נעשה נבילה, והתבשיל פרווה הוי כבשר בחלב, הובא בכף החיים (ס"ק יח). ולידינא כתב הכף החיים (שם) דיש להחמיר, ובהפסד מרובה או לכבוד ש"ק יש לסמוך על דברי המתירין ולא בעינן ששים כנגד כל התבשיל פרווה, אלא כנגד חתיכת בשר ההוא שבלעו ממנה, וכן דעת הזכחי צדק (ס"ק יב). ואם לא נפלו כולם לתבשיל, אלא מעט מהם, או חשבינן כמה היה הבשר האסור וכמה קטניות, למשל אם היו הקטניות 40 גרם, והבשר האסור 10 גרם, נמצא דכל 4 גרם קטניות בלעו גרם אחד מן הבשר האסור, ואם נפל 4 גרם מאלו הקטניות לתבשיל אחר, אם אומרים שנעשה נבילה, צריך ששים נגד 4 גרם. ואם לא אמרין שנעשה נבילה, כגון בהפסד מרובה, או לכבוד ש"ק, אין צריך ששים רק כנגד גרם אחד שבלע מן האיסור. וכ"ז זה לדעת המחבר, אבל להרמ"א דס"ל (סעיף ד) חתיכה נעשה נבילה בכל האיסורים, אין נפקותא בכל זה, וצריך ס' נגד כל מה שנפל מהתבשיל: יג) ואם אינו מכירה, הכוונה הוא שאינו מכירה עתה בתוך החתיכות

פאר השלחן

(קלב) סימן צט סעיף ה. (קלג) כמבואר בסימן קה (סעיף ז). ובמעדני השלחן (שם ס"ק קכא). (קלד) כמבואר בסעיף ב. (קלה) משא"כ בתבשיל פרווה שאין שם בשר, מהני טעימה. (קלו) ב"י. (קלז) יד יהודה (פירוש הקצר ס"ק יח). ד"ת (ס"ק לב). כמבואר בסימן קו (סעיף ב). (קלח) ס"ק יב. (קלט) פמ"ג (מש"ז ס"ק ט, ובפתיחה לבשר בחלב דין ב). כמבואר בסעיף ד, ובסימן קו סעיף א. (קמ) חכ"א כלל מד סעיף יג. (קמא) ש"ך (סימן קו ס"ק ז). כמבואר במעדני השלחן (שם ס"ק כח). (קמב) ש"ך ס"ק ט. (קמג) שם. (קמד) כיון שבעצם הם כשרים, רק אסור כל אחד שמא הוא האיסור, וכיון שהאיסור הוא רק חתיכה אחת לכן מצטרפים שאר החתיכות לשיעור ששים. (קמה) כף החיים ס"ק יב.